

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS–TUESDAY, SPALIO–OCTOBER 1, 2019 • Vol. CX NR. 115

Kaina 1.50 dol.

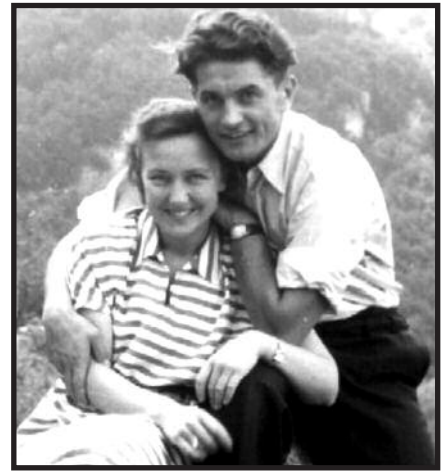
PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-30-2019

ŠIAME NUMERYJE:

Tautinis drabužis – ilgaamžis stilius – 7 psl.

Prezidentas kviečia ieškoti J. Lukšos palaikų – 9 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

Lenkijoje – apdovanojimas Daliai Grybauskaitei

Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

E. Blaževič/LRT nuotr.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė trečiadienį, spalio 2-ąją, lankysis Lenkijos sostinėje Varšuvoje, kur kasmetiniame Varšuvos saugumo forume jai bus įteiktas Laisvės riterio apdovanojimas. Šis garbingas apdovanojimas prezidentei suteiktas už išskirtines pastangas, kovojant už Lietuvos, Baltijos šalių ir Lenkijos saugumą bei apginamumą. Taip pat už tvirtą poziciją Rusijos invazijos į Uk-

rainą atžvilgiu. Laisvės riterio apdovanojimus generolo Kazimierz Pulaski vardo fondas nuo 2006 m. skiria žymiesiems tarptautiniams veikėjams, atstovaujantiems laisvės, teisingumo ir demokratijos vertybėms, dėl kurių mūsų šiuose prieš Rusijos įtaką Abiejų Tautų Respublikai kovėsi legendinis generolas. Laureatams įteikiama gen. K. Pulaski kardo kopija.
– 3 psl.

Los Angeles Lietuvių dienose dalyvaus originali kūrėja

Vakarienei – L. Messi ir C. Ronaldo.

L. Vitkutės archyvo nuotraukos

LR generalinio konsulato naujienlaiškis „Vakarų vėjai“ pristato Los Angeles Lietuvių dienas, kurios šį savaitgalį, spalio 5–6 dienomis vyks jau 33 kartą. Antroji sekretorė Agnė Gurevičienė, laikinai atliekanti generalinio konsulo funkcijas, džiaugiasi, kad šiemetinėse Dienose dalyvaus ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Dalia Henke. Pagrindiniai šių metų atlikėjai – scenos chuliganais ir stereotipų laužytojais vadinami „Antikvariniai Kašpirovskio dantys“. Vakarų pakrantės lietuviams jie atliks dainas iš naujausio savo albumo.
– 5 psl.

Kas atsisakė pertekliaus, tas atsisakė nepriteklių – Immanuel Kant

Lietuvos viešojoje erdvėje ši data nebuvo prisiminta, nors popiežiaus Pranciškaus vizitui taikart ruošėsi visi: nuo valdžios viršūnių iki kaimo parapijų katalikų, apie jį skelbė pagrindiniai dienraščiai ir interneto tinklalapiai, elitiniai žurnalai ir miestelių laikraščiai. Įvyko, praėjo ir ... kas iš to? Daug triukšmo dėl nieko? Nejučiom palyginau šią situaciją su šiandien visame pasaulyje aptarinėjama švedų moksleivės Gretos Thunberg akcija dėl klimato kaitos ir jos vertinimus Lietuvoje. Kodėl? Nes tai susiję su popiežiaus vizito Lietuvoje refleksija katalikais save laikančiųjų aplinkoje. Būtent apie katalikišką Lietuvos visuomenės dalį ir jos raišką šių dviejų įvykių kontekste norisi pasidalinti mintimis.

Bene pirmasis priminimas apie popiežiaus apsilankymo Lietuvoje metines prieš keletą dienų pasirodė socialiniame tinkle „Facebook”. Viena iš vizito organizacinio komiteto Bažnyčioje narių iškėlė retorinį klausimą: „Metai praėjo ir...?” Įdomu tai, kad netikėtai šis klausimas sukėlė audrą aktyvių katalikų sluoksniuose. Vieni piktinosi pačiu klausimu, teigdami, kad jis nuvertina didžiulės svarbos įvykio reikšmę. O kiti atremia klausdami, tai kur tos reikšmės ir svarbos vaisiai? Tuomet išsiskleidžia įvairių katalikiškų organizacijų ir institucijų, draugijų ir centrų vadovai, rodydami į savo metų metus vykdomas veiklas ir jų naudą bei rezultatus, viešus renginius, šventes, kurias visuomeninis transliuotojas pateikia visai visuomenei per TV ir radiją, ir kuriems naują impulsą suteikė popiežiaus pa-

Metai po popiežiaus vizito Lietuvoje ir ... Greta Thunberg

JŪRATĖ KUODYTĖ

sakytos kalbos. Bet kritikams, laukusiems regimų vizito vaisių Bažnyčios gyvenime to neužtenka, tad klausia toliau: o kas tas naujas impulsas ir kaip jis reiškiasi? Argi popiežius kvietė Bažnyčią tik šventėms ir renginiams? O gal tai viso labo Bažnyčios piasras? O gal net baimė prarasti įtaką ir matomumą, jei bus veikiamas kitomis priemonėmis, t. y. labiau orientuojantis į kiekvieno žmogaus rūpesčius, į socialinėje atskirtyje esančius ir valstybinių institucijų nepastebimus katalikų Bažnyčios narius, kurie laukia dėmesio, pagalbos ir atjautos.

Taip, tų tylių meilės artimo darbų žiniasklaida nepastebi, tačiau argi popiežius savo kalbose Lietuvoje kvietė didžiulėtis ir skelbtis apie dalykus, kurie turėtų būti kiekvienos katalikiškos organizacijos ir kiekvieno kataliko priedermė? Jis nuolatos kartojė, kad „mes esame druska, būkime raugu”. Tik ar esame? Laukusiems vizito vaisių atrodo, kad druskos Bažnyčioje būna per daug: dažniau reikalaujame laikytis Katekizmo ir kitų įstatymų, o gerokai mažiau rūpinamės raugu, iš kurio keptume gailestingumo, atjautos suklydusiam, paprasčiausio gerumo duoną ir maitintume ją stokojančius. Šios Pranciš-

kaus mintys ne vieną teisingą kataliką erzina, ir ne tik Lietuvoje. Tokio aukšto pareigūno, valstybės vadovo neįprasti veikimo būdai, kalbėjimas ir asmeninis pavyzdys griauja nusistovėjusias normas ir viršenybės privilegijas ne tik Bažnyčioje, bet ir pasaulyje. Ir štai čia regiu panašumą su švedų mergaite, kuri sujudino nusistovėjusias normas, taisykles, kas dera ir kas ne

vaikui, o kas – suaugusiam, kas turi teisę pasisakyti Jungtinėse Tautose ar parlamente, o kas – ne. Ji įrodė, jog eilinis žmogus, jei jam rūpi ne tik jo asmeninė, bet viso pasaulio gerovė, gali atkreipti milijonų dėmesį ir sujaudinti užkietėjusias širdis, paakinti veikimui, idant pasaulis turėtų ateitį.

Kokios reakcijos? Vieni ją kaltina įžūlumu, kiti laiko politikų, naujos kartos energetikos verslininkų ir net pačių tėvų įrankiu, siekiant asmeninės naudos, tretį pirštu rodo į jos ligą ir atvirai įžeidinėja bei piktinasi, kad ligonio klauso pasaulio įtakingieji. Ji sulaukė teisingųjų piliečių pasmerkimo ir jų protingų patarimų Lietuvoje: kodėl ne mokykloje? Tegul tėvai geriau užsiima jos gydymu, o ne vežioja po visą pasaulį! Popiežių irgi moko teisingieji, tačiau jis vis dar „drįsta” elgtis taip, kaip Jėzus mokė: kalbėtis ne iš aukšto, o kaip lygus su lygiu, atleisti ir paguosti, nusižeminti iki kalinių kojų plovimo ir kalbėtis su priešu. Tai ir yra tas mokymas, kuris leistų suvokti teisingiesiems ir Gretos Thunberg intencijas, o net jei tos intencijos kelia abejonių, tai priimti ją kaip vaiką, kuriam gyvenime rūpi kur kas daugiau nei daugeliui mūsų pačių vaikų.

L. Kojala apie Prezidento vizitą JAV: klaidų nesimato, rezultatų lauksime ateityje

Rytų Europos studijų centro direktorius Linas Kojala sako, kad per Prezidento Gitano Nausėdos vizitą Jungtinėse Tautose (JT) klaidų kol kas nematyti. Pasak jo, G. Nausėda vykdo savo rinkimų pažadus ir daug dėmesio skiria ekonominei diplomatijai. Taip pat, pasak L. Kojalos, Prezidentas dar kartą įrodė, kad Lietuvos pozicija Rusijos atžvilgiu išlieka ta pati ir artimiausiu metu nesikeis. „Tai yra milžiniškas formatas, labai daug pasaulio vadovų, turbūt apie 140 suvažiavo. Tai tokiam renginyje Lietuvai nėra taip lengva gauti didelį dėmesį, bet, manau, Prezidentas daro tai, ką ir žadėjo daryti. Kalba daug apie ekonomiką, investicijų pritraukimą į Lietuvą. Lankosi tokiose įmonėse kaip ‘Nasdaq’. Iš esmės ekonominės diplomatijos tezė skambėjo dar rinkimų kampanijos metu. Manau, kryptingas darbas įeinant į Prezidentui tam tikra prasme naują sritį, bet kartu ieškant savų vagų, kuriose galėtų būti efektyvus. Rezultatus, žinoma, reikės stebėti, kokie jie bus ateityje. Dabar yra pirminiai žingsniai, klaidų tai tikrai nesimato. Reikia tikėtis, kad ir rezultatai bus efektyvūs”, – Eltai teigė L. Kojala.

Rugsėjo 26 d. Lietuvos prezidentas JT Generalinėje Asamblėjoje sakė kalbą. Joje vienas iš pagrindinių akcentų buvo Rusijos keliama grėsmė. Pasak L. Kojalos, taip atkreipiamas tarptautinės bendruomenės dėmesys, kad Lietuvos strateginiai iššūkiai Rusijos atžvilgiu nesikeičia. „Iš esmės tai yra

Prez. G. Nausėda JT Generalinės Asamblėjos tribūnoje. Prezidentūros nuotr.

Lietuvos užsienio politikos tęstinumo parodymas, svarbiausių Lietuvos geopolitinių aspektų pateikimas globalioje arenoje. Tai, matyt, kad keičiantis Prezidentui strateginiai Lietuvos iššūkiai nesikeičia. Tai pakankamai natūralu, kad šioje srityje matome nemažą tęstinumą. Galbūt šiek tiek skiriasi retoriniai aspektai. Bet iš esmės Lietuvos strateginė pozicija išlieka ta pati”, – teigė jis.

„Prezidentas nuolat kartojė, kad pozicija Rusijos atžvilgiu nesikeis tol, kol nesikeis pačios Rusijos

veiksmai, ypač Ukrainoje. Ten situacija iš esmės nėra pasikeitus nuo pačių 2014, 2015, 2016 metų ir tendencijos išlieka tos pačios. Vadinasi, ir Lietuva išliks tarp tų šalių, kurios palaiko Ukrainą ir jos reformų procesą, gynybos stiprinimą”, – teigia L. Kojala.

Ekspertas mano, kad G. Nausėdos kvietimo sulaukusio JAV prezidento Donald Trump atvykimas – mažai tikėtinas. Pasak L. Kojalos, JAV kitąmet vyksiantys Prezidento rinkimai sukoncentravo visą D. Trump dėmesį. „Aš manau, kad tai yra natūralu susitinkant su D. Trump užsiminti apie galimybę jam atvykti į Lietuvą. Aišku, dabar visi puikiai supranta, kad JAV jau prasideda rinkiminis ciklas, kitais metais Prezidento rinkimai. D. Trump tikriausiai turės kitų prioritetų, ką jau iš esmės esame matę, net jau planuojant tokį didelį vizitą kaip Antrojo pasaulinio karo pradžios metinių minėjimas Lenkijoje, kur jis atšaukė savo atvykimą. Bet tai visiškai natūralu, kad Lietuva pasiūlo Prezidentui, o galbūt galėtų atvykti ir viceprezidentas. Matyt, tai yra šiek tiek realiau. Bet kuriuo atveju, Lietuva, kaip ir visos Baltijos šalys, tikisi pamatyti vieną iš aukščiausių JAV pareigūnų netolimoje ateityje”, – teigė L. Kojala.

Linas Kojala

ELTA

Skaitykite „Draugą” greičiau! – www.draugas.org

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

[Kanada] – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

[Lietuvą paprastu paštu] – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

[Kanada] – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

[Lietuvą] – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Gyvenimas įdomus ir tuo, kad vienu pralaimėjimai būna kitų laimėjimai. Štai neseniai siaubėdamasi rašiau, kad mūsų apygardoje kandidatuojanti buvusi nesąžininga žurnalistė gali be vargo laimėti, nes pati mačiau ir girdėjau, kaip miestelio šventėje ji buvo sutikta audringais plojimais (pirmajame rate ji laimėjo triuškinančiai). Ir štai prieš savaitę vykęs antras rinkimų ratas atnešė netikėtumų – ji pralaimėjo, o laimėtojas socialdemokratas viešai pareiškė: „Mane sveikina, kad nugalėjau velnią”. Mano galva – laimėjo ir Lietuva, nors už socialdemokratų aš niekada nebalsuoju.

Ši kartą įvardinsiu šios kolegės pavardę – tai Rūta Grinevičiūtė-Janutienė. Viena vertus, nėra ko džiaugtis, juk ji liko bedarbė, ir apskritai, manau, ji yra nelaimingas žmogus, nes neturi sąžinės ir nežino, kas yra padarumas. Tik pati to nežino. Bet, kita vertus, tai nuodingas žmogus, ir nuo tokių reikia saugoti visuomenę. Ji tariasi daranti gerą darbą – kažką gina, kažką puola teisingai, ir pelno dalies visuomenės, kuri nežino tiesos, palankumą. Pirmą kartą buvo išmesta iš televizijos, kurią valdo švedai, už tai, kad parengė laidą apie tuometinę Prezidentę Dalią Grybauskaitę, pavadinusi „Raudonoji Dalia”. Ji įrodinėjo, kad Grybauskaitė KGB-istė ir kitokia blogietė. Žurnalistės darbdaviai po atleidimo pareiškė, kad Janutienė atleista už neetišką laidą apie Prezidentę. „Apgailestaujame, kad Rūtos ir televizijos požiūriai į etiką bei žurnalisto darbo kokybę išsiskyrė ir mūsų dialogas nutrūko. Kategoriskai atmetame bet kokias spekuliacijas šia tema – TV3 siekia pateikti savo žiūrovams kokybiškas laidas ir nedalyvauja jokiose politinėse kampanijose. Esame įsitikinę, kad net geriausiu save laikantis žurnalistas privalo laikytis įstatymų, etikos normų ir tobulėti”, – buvo tvirtinama pranešime.

Mano galva, beveik visos šios žurnalistės laidos buvo neetiškos (nors jos talento neužginčysi, tik ji savo talentą eikvoja abejotinam tikslui), išskyrus laidas apie gėles, kurias ji vėliau vedė. Šiaip jos laidų nežiūrėdavau, nes būdavo gėda tokiu būdu remti nesąžiningą žmogų. Paskutinė laida, kurią kažkada žiūrėjau, buvo apie Tėvynės sąjungą (TS), kurios sistemoje dirbau ir žinojau, kaip viskas buvo iš tiesų: visą valandą žurnalistė įrodinėjo, kad Tėvynės sąjunga pavogė iš valstybės pastatą, kuriame buvo partijos būstinė, – nesąžiningai ji įsigijo. Žiūrovai tikriausiai liko įtikinti, kad TS yra blogis ir neatkreipė dėmesio į paskutinį sakinį, kurį laidos vedėja pasakė baigdamą laidą: TS yra įsiskolinusi už to pastato nuomą. Tai reiškia, kad organizacija nebuvo įsigijusi pastato, tik nuomojo, ir nebuvo jokio pagrindo rengti „demas-kuojančios” laidos. Tad kam buvo reikalinga visa valanda eterio? Tiesiog apšmeižti. To, matyt, buvo siekta ir leidžiant knygą apie TS kūrėją ir pirmąjį atkurtos valstybės vadovą Vytautą Landsbergį. Kaip ir knygą apie Prezidentę D. Grybauskaitę, kuri buvo išleista, kai nepasisekė paleisti į eterį televizijos laidos. Knyga buvo išversta į anglų kalbą, slapta įmesta į visų Europos Parlamento narių pašto dėžutes ir dar patalpinta internete, kad skaitytų visas pasaulis.

Įdomu, kad po to, kai kilo triukšmas dėl laidos apie Grybauskaitę ir kai žurnalistė buvo atleista, komentarų skiltyje pasirodė savęs neįvardijusio žmogaus komentaras: „Prieš kelis mėnesius žurnalas VALSTYBĖ rašė, kad greitai metu (po rinkimų) atsiras straipsniai/laidos, kompromituojantys mūsų Prezidentę. Vėliau mes būsime įtikinėjami, kad veltui įstojome į Europos Sąjungą ir NATO. Tokie yra rusų valdžios metodai, ir Prezidentė juos puikiai žino. Kodėl Rusijoje nėra laisvos spaudos, nesusi-mąstėte? Nieko keisto, kad Švedijai priklausanti televizija išmetė tokią neprofesionalią žurnalistę. Jos visa laida yra tendencinga. Argi tai žurnalistika?”

Kaip bebūtų įkyrėjusi tema apie KGB-istus ir kitus Lietuvos kenkėjus, negali atmesti minties, kad ir po šiai dienai yra dirbama prieš Lietuvą. Ir daugiausiai purvo minėtoji žurnalistė yra išpylusi būtent prieš tuos žmones, kurie tvirtai laikosi Lietuvos nepriklausomybės pozicijos.

Lietuvos laimėjimas – Kremliaus košmaras

Suintrigavo publicisto Andriaus Užkalnio straipsnio pavadinimas „Lietuvoje pildosi baisiausias Kremliaus košmaras”. Kuo gi Lietuva gali nugąsdinti Kremlių? Pasirodo, tai vyriška tema – ginklai ir kareiviai, kurios paprastai neseku. „Retai

(Pra)laimėjimai ir laisvės muzika

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

būnu toks laimingas, kaip šiandien. Naujiena: jau kitą mėnesį Lietuvoje amerikiečių kariai, su kovos mašinomis, ir nebe pratyboms, o nuolatos, ir nebe simbolinė kuopa, o batalionas, daugiau nei pusė tūkstančio karių. Pirmiausia, tai mūsų prizas už tai, kad pagaliau vykdome išpareigojimus dėl pinigų, kuriuos pažadėjome skirti savo gynybai. Mes pagaliau rimtai žiūrime į savo pažadus. Geriausias dalykas, kuris galėjo atsitikti Lietuvai, įvyko tada, kai JAV prezidentas Donald Trump davė velnių europiečiams, kad nori amerikiečių saugumo garantijų, o patys nevykdo išpareigojimų (ne todėl, kad pinigų neturėtų: pinigų nuolatos atsiranda visokioms vėjo malūnėlių ir kreiducių programoms, kai vasarą perkaitę saulutėje protestuotojai eina pašūkauti apie klimato kaitą, kaip pirmakščiai žmonės, kurie tikėjo, kad būgnais ir šokiais gali prisišaukti lietų). Nebuvo malonu, bet paveikė ir rezultatą pasiekė: dabar mes pagaliau vykdome ką pažadėję. Gynybos finansavimą, pasirodo, buvo lengviau sutvarkyti, negu šiukšlių išvežimą, gatvių remontą ir nacionalinį futbolo stadioną. ...įvyko tai, apie ką dar prieš tris dešimtmečius nesvajotojo beveik niekas (aš svajojau, bet aš šiaip svajoju geriau už kitus, tačiau dabar nenorėčiau labai girtis). Pakartosiu: amerikiečių kariuomenė, tankai ir kovos mašinos Lietuvos žemėje, toje teritorijoje, kurią Kremlius laikė neliečiama savo dalimi visiems laikams”, – delfi.lt rašo Užkalnis.

Šio šmaikštuolio rašinių neseku, skaitau tik kartais, bet esu dėkinga jam už šį tekstą – ir aš labai džiaugiuosi šia žinia, kuri dar kartą sako, kad Lietuva ne viena, ne vieniša, kaip kažkada apgailestavo pokario mąstytojai, kad mes sulaukėme tos dienos, kai mūsų žemėje ne rusų, o amerikiečių tankai. Komentatorius primena, kad daug kas pasaulyje šandien vyksta jau ne Rusijos naudai, o atvirkščiai – prieš jos imperialistinius norus. Rusija reikalavo, kad NATO privalo nesiplėsti, kad NATO neturi būti Rytų Europos valstybių, o tuo labiau buvusių sovietų respublikų. Tuomet Rusija mus ir kitas buvusias okupuotas valstybes vadino „artimuoju užsieniu”, –

Lietuvos ambasada Ispanijoje koordinuos asmenų perkėlimą iš Venesuelos į Lietuvą

Lietuvos ambasada Ispanijoje paskirta asmenų perkėlimo iš Venesuelos į Lietuvą koordinatore, vadovaujantis Asmenų perkėlimo į Lietuvos Respubliką įstatymu ir atsižvelgiant į rugsėjo 11 dienos Vyriausybės nutarimą.

Nuolat Venesueloje gyvenantys Lietuvos Respublikos piliečiai, lietuviškų šaknų turintys asmenys bei jų šeimos nariai, pageidaujantys pasinaudoti perkėlimo galimybe į Lietuvą, iki 2020 metų spalio 1 dienos gali pateikti prašymą Lietuvos ambasadai Ispanijoje dėl perkeliamojo asmens statuso suteikimo. Asmenims, įgijusiems perkeliamojo asmens sta-

kaip Užkalnis įvardija – kaip ir pusiau rusišku užsieniu. Bet NATO išsiplėtė, Baltijos šalys į aljansą įstojo... „ir Rusija vėl rėkė, kad ją apgavo, lyg ir buvo tartasi, kad čia to nebus, ir dabar va vėl Vakarai apmovė. Parėkė, ši kartą ilgiau, paskui apsiramino, ir tada vėl sakė: na, gerai, bet tada prašom jokių naujų NATO sąjungininkų bazių prie mūsų sienų. ‘Gerai, gerai, ramiai, nepergyvenkit’, pasakė Kremliui, laikydami špygas kišenėje. Rusijai reikia sakyti, ką ji nori girdėti, ir daryti tai, kas reikalinga. Ir kurį laiką tik erzino ir pratino Rusiją, kad bus viskas taip, kaip mes pasakysim: tai juos auklėja visokia užsieniečių vykdoma oro erdvės kontrole Baltijos šalyje ir NATO sąjungininkų naikintuvais, tai simboline kuopa, tai karo mokymais. Kremlius barškėjo ir burzgė, kaip tai jiems yra nepriimtina, kad negali taip būti, bet ribos dar sykį persistūmė. Dabar Kremlius turi naują blogą naujieną: JAV batalionas Lietuvoje yra dar vienas Vladimiro Putino bejėgiškumo įrodymas. Tai ženklas Kremliui: ‚Jūsų niekas nepaiso‘. Tvarka Baltijos šalyse ir kitur Rytų Europoje yra nebe jūsų reikalas, nebe jūsų rūpestis, ir jūsų net niekas neklausinės”, – šmaikštuoja Andrius Užkalnis, ir aš jam paploju.

Ir dar jis, kaip vyrukas, kuriam ginklai artimesni, aiškina, kad kai kam atrodo, jog penki šimtai JAV karių prieš Rusijos karinę galią nieko nepadarys, „per šešias valandas nušluos, praeis per tą Lietuvą nė nepastebėję – tai jūs galite toliau svaigti savo pasakomis, kurios barzdotos ir pasenusios, kaip ir tos bobučių legendos, sekamos per Rusijos televiziją apie tai, kad JAV doleriui jau ateina galas, arba apie tai, kad JAV technologijos atsilikusios nuo rusiškų magiškų ginklų: visokių levituojančių desertinių kilimų, dresuotų delfinų su raketomis ir raganų grūstuvių su kulkosvaidžiais, apie kurias pasakoja Rusijos žmonėms per televiziją, ir jie tiki. Teisybė yra ta, kad niekur, kur yra galingiausios pasaulio šalies kariuomenė – tegul tik batalionas – jau seniai nesikiša jokie agresoriai, ir ši taisyklė veikia be išimčių... Lietuvos žemėje burzgia amerikiečių šarvuočiai ir tankai, tai yra mūsų laisvės muzika”.

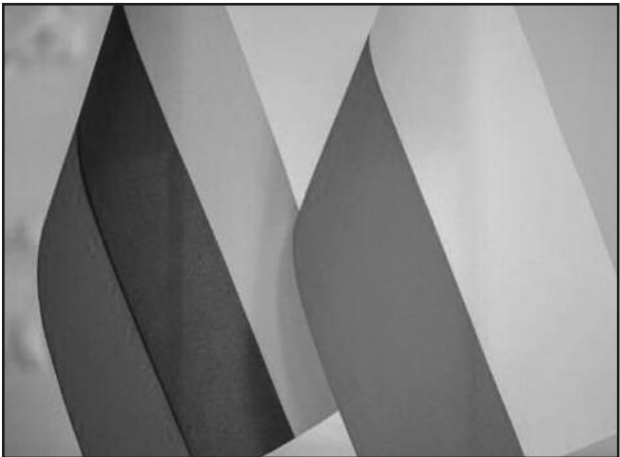
Manau, ir nemažai skaitytojų paplos Užkalniui už šį pašmaikštavimą, kai kam gal net džiaugsmo ašara ištrykš... pagaliau. Pokario karta išmirė taip ir nesulaukusi „ateinant Amerikos”. Sulaukė anūkai, nes pagalba Lietuvai šiandien reikalinga ne mažiau negu prieš 70 metų.

URM inf.

Lenkijoje – apdovanojimas Daliai Grybauskaitei

Atkelta iš 1 psl.

Pastaraisiais metais Laisvės riterio apdovanojimai skirti buvusiam Danijos ministrui pirmininkui ir NATO generaliniam sekretoriui Anders Fogh Rasmussen, buvusiai Airijos Respublikos prezidentei ir Jungtinių Tautų vyriausiajai žmogaus teisių komisarei Mary Robinson, Estijos prezidentui Toomas Hendrik Ilves ir kitiems garsiems Europos saugumui daug nusipelnusiems politi-

kams. Prieš 10 metų Laisvės riteriais yra tapę prezidentas Valdas Adamkus ir buvęs Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski. Varšuvos saugumo forumą nuo 2014-ųjų kasmet rengia K. Pulaski fondas. Forume dalyvauja aukšto rango NATO ir ES šalių narių valdžios ir kariuomenės atstovai, saugumo ir gynybos politikos ekspertai. Šiomet forumo dėmesys sutelktas į naujausius iššūkius saugumui ir demokratijai.

ELTA

TELKINIAI

Anna Caldwell

Daina Fischer

Laura Smalley

LF pokylio svečiams – kino ir teatro „aukso amžiaus“ melodijos

LAIMA APANAVIČIENĖ

Jau tradiciniu tapęs Lietuvos Fondo (LF) pokylis š. m. lapkričio 2 d. draugėn sukvies tuos, kuriems rūpi lietuviškas paveldas ir kurie dosniai remia LF: narius, aukotojus, rėmėjus, įvairių organizacijų ir JAV LB atstovus. Kasmet pokylio svečiams dovanojamas koncertas. Vis dažniau, atsidėkodami LF nariams už paramą, į pokylį atvyksta buvę LF stipendininkai. Ne šiaip sau atvyksta, o su dovanomis. Ne išimtis ir šie metai. Susirinkusiems koncertuos merginų trio „The Peppermint Patties“, tarp kurių – 2015 metų LF stipendininkė Daina Fischer. Jai talkins dainininkės Anna Caldwell ir Laura Smalley. Merginoms akompanuos Heidi Joosten. Merginos susitiko studijuodamos vokalo meną DePaul universitete Čikagoje, o 2018 m. susibūrė į trio, kuris atlieka įvairaus žanro muziką.

Dainininkės pokylio svečius nukels į praeitą šimtmetį ir leis pajauti nostalgiskų kino ir teatro „aukso amžiaus“ (1930–1960 m.) melodijų grožį. Bus atliekami ne tik Amerikos kompozitorių kūriniai, bet ir visiems žinomos tuo laikmečiu Lietuvoje skambėjusios dainos.

„Mums patinka ne tik klasikinė muzika, mes mėgstame įvairius žanrus: nevengiame pop, džiaz, roken-rol, bliuzo ir t. t. Mėgstame ne tik maišyti muzikos stilius, bet ir pasitelkti humoro gaidelę“, – sako merginos.

Kviečiame skaitytojus artimiau susipažinti su merginomis, LF pokylyje atliksiančiomis muzikinę programą. Pažinti pradėsime nuo LF stipendininkės Dainos Fischer.

Daina Fischer

Evenston (IL) augusi lietuvaitė Daina nuo mažens norėjo būti dainininke, tačiau siaubingai bijojo scenos. Nepaisant to, ji kasdien dainuodavo, o jos šeima skatino ir palaikė ją. Nuo vaikystės ji dainavo vaikų chore, su kuriuo aplankė ne tik JAV, bet ir daugelį pasaulio šalių. Jai teko laimėti giedoti ir šv. Mišiose Vatikane. Muzikiniam išsilavinimui įtaką darė ne tik mokymasis dainuoti, tačiau ir domėjimasis muzikos istorija.

2012 m. italai ją pakvietė atlikti Dorabella vaidmenį Wolfgang Amadeus Mozart komiškoje operoje „Cosi fan Tutte“. Tai buvo pirmasis jos solinis vaidmuo, kurio pasiruošimui ji turėjo tris mėnesius. Tą pačią vasarą Italijoje su kameriniu orkestru Daina atliko solo partiją kompozitoriaus Giovanni Battista Pergolesi (1710–1736) religinėje kantatoje „Stabat mater“. Kantata parašyta C minoru soprano ir alto vokaliniam duetui ir styginiams. Tai – vienas dažniausiai atliekamų baroko muzikos kūrinių. „Koncertas vyko mažo Italijos miestelio senovinėje bažnyčioje. Nebuvo nei mikrofonų, nei kitos įgarsinimo įrangos, tik orkestras ir mes – solistai. Po šio koncerto

aš supratau, kad man labai patinka dainuoti ir kad pasukau tinkamu keliu“, – pasakoja apie savo solinio dainavimo pradžią Daina.

Baigusi vidurinę mokyklą Daina pradėjo vokalo studijas DePaul universitete profesorius Michael Sylvester klasėje. Čia ji mokėsi ne tik dainavimo, bet ir užsienio kalbos diktijos, vokalinės pedagogikos, aktorystės, muzikos teorijos ir istorijos, turėjo galimybę dalyvauti pasaulinio lygio dainininkų meistriškumo klasėse. 2017 m. įgijo vokalo magistro laipsnį. Tačiau mergina ir toliau gilinasi į savo profesiją, stažuojasi pas tokius garsius dainininkus ir vokalo dėstytojus kaip Isabel Leonard, Julia Faulkner, Michael Sylvester ir Elizabeth Byrne. Dainą galima išvysti ne tik Čikagos scenose, ji koncertuoja ir tarptautiniu mastu, dirbdama su garsiais dirigentais ir mokytojais.

Daina – operos dainininkė. Tačiau jai nesvetimos ir kitos veiklos. Nuo 2014 m. ji dėsto vokalą ir fortepijoną muzikos mokykloje ir tikisi, kad jaunoji karta nebus abejinga rimtai, klasikinei muzikai. Trečiadieniais ją galima sutikti Logan Square „Viskio vakaruose“, kur ji su kitais dainininkais ne tik dainuoja, bet ir rengia pokalbius apie meną, maistą, muziką. Be to, tinklaraštyje ji yra sukūrusi savo mados dienoraštį „Gentlewoman“.

Daina niekada nepamiršta, kad ji turi lietuviškų šaknų. Nemaža dalis jos laisvalaikio skiriama lietuviškai veiklai. Daina yra baigusi Maironio lituanistinę mokyklą (Lemont, IL), vėliau keletą metų joje dirbo muzikos mokytojos padėjėja. Nuo mažens ji buvo aktyvi skautė ir ateitininkė, šoko „Grandyje“ ir „Spindulyje“. 2010 m. ji su Lietuvos išeivijos studentų stažuotės (LISS) programa atliko praktiką Lietuvoje.

Nuvykusi į Lietuvą, ji taip pat nepraleidžia progos gilinti savo žinias vokalo srityje. Susipažino su žinoma dainininke prof. Asta Krikščiūnaite ir turėjo galimybę jos klasėje siekti vokalo meno aukštumų, yra surengusi Lietuvoje keletą koncertų.

Daina yra lietuvių meno ansamblio „Dainava“ solistė. Šiuo metu ji susidomėjo lietuvišku folkloru. „Noriu prikelti lietuvių liaudies muziką ir suteikti jai naują gyvenimą. Džiaugiuosi, kad esu didelės JAV Lietuvių Bendruomenės dalis ir kad jai padedant, manau, galėsiu įgyvendinti savo siekius“, – sako Daina.

Susibūrusios į moterų trio „The Peppermint Patties“, Daina bei jos bendramokslės Anna ir Laura atlieka įvairaus žanro muziką.

Anna Caldwell

Dainininkė sopranas Anna Caldwell gyvena Čikagoje ir, kaip Daina Fischer, studijavo vokalo meną DePaul universitete. Šalia dainavimo ji taip pat yra rinkodaros specialistė, meno administratorė, ESL mokytoja, kelionių entuziastė.

Anna dalyvauja daugybėje koncertinių projektų: koncertų serijoje „Janus“, „The Savoy Aires“, „Gilbert“ ir „Sullivan Opera Co.“ bei „Opera on Tap“.

Ji taip pat dainuoja kabareto spektakliuose „Davenport’s Piano Bar“. Šv. Benedikto katalikų bažnyčioje ji dirba skyriaus vadove.

Laura Smalley

DePaul universitete Čikagoje Laura Smalley baigė vokalo klasę. Sopranas į „vėjų miestą“ Čikagą atvyko iš Iowa, kur, besimokydama vidurinėje mokykloje, pastatė Meredith Willson miuziklą „The Music Man“.

Šiomis dienomis ji yra Čikagos operos teatro komunikacijos koordinatorė, Čikagos „Fringe“ operos plėtos direktorė, atlikėja ir dainininkė, teatro rinkodaros žinovė ir grafikos dizainerė. Laura yra išdidi naktinė pelėda, karamelės mėgėja ir „Oskarų“ gerbėja.

Heidi Joosten

Heidi Joosten – pianistė, gimusi muzikų šeimoje, jau nuo 4 metų pradėjusi mokytis groti pianinu, o nuo 7-erių – arfa. Šiuo metu Heidi yra gerai Čikagos apylinkių muzikos mylėtojams žinoma pianistė, muzikos vadovė, akompaniatorė, fortepijono dėstytoja, kompozitorė.

Laura Smalley yra sukūrusi per 120 įvairiausių kūrinių, tarp kurių nemažai bažnytinių ir kūrinių arfai. Jos sukurta muzika skamba ne tik Čikagoje, bet ir New Yorke, Kanadoje. Ji taip pat dirba Čikagos „Forte“ ansamblio muzikos vadove ir kompozitore.

Heidi Joosten

„The Peppermint Patties“ archyvo nuotraukos

Nekasdienis Juozo Mikulio gimtadienis

Nedažnai parapijiečiai susirenka švęsti 102-ojo gimtadienio!

ROMA BIKULČIUS

102-ųjų metų sulaukęs Juozas Mikulis kaip ir kiekvieną sekmadienį dalyvavo šv. Mišiose Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke.

Juozas Mikulis gimė 1917 m. Anglijoje. Su tėvais grįžo gyventi į Lietuvą. Būdamas 16 metų išstojo į Lietuvos šaulių sąjungą, vėliau tarnavo Lietuvos kariuomenėje, baigė tarnybą įgijęs vyriausiojo puskarininkio laipsnį. Po Antrojo pasaulinio karo atvyko į JAV, įsikūrė Cicero, IL. Juozas nuo pat pirmų dienų aktyviai įsijungė į lietuvišką veiklą. Daugelį metų vadovavo Čikagos Karių ramovei ir jūrų šaulių kuopai „Klaipėda“. Vadovaudamas kuopai organizavo šaulius įvairioms akcijoms prieš sovietinę okupaciją, rengė tautines ir valstybines šventes, rėmė tautinius fondus bei lietuviškos spaudos leidybą. Už veiklą lietuvybei apdovanotas ne vienu garbingu medaliu.

Juozas Mikulis daugelį metų Šv. Antano bažnyčioje Cicero miestelyje kas sekmadienį dalyvaudavo šv. Mišiose, padėdavo pasiruošti joms, skaitydavo skaitinius. Aktyviai dalyvavo bendruomenės veikloje.

Dabar savo dienas Juozas Mikulis leidžia namuose Westchesterio miestelyje kartu su mylima žmona Brone.

Jubiliatas J. Mikulis su žmona Brone ir kun. Jauniumi Kelpšu.
Romas Bikulčius nuotraukos

Sekmadienį po šv. Mišių parapijos salėje parapijiečiai, draugai, pažįstami ir Čikagos šauliai sveikino Juozą Mikulį su 102-uoju gimtadieniu. Dievo palaimos, sveikatos ir dar daug turinčių metų! – linkėjo susirinkusieji.

Bičiuliai Juozo klausė: „Kokia yra ilgaamžiškumo paslaptis“? Kiekvienam sava, o Juozo Mikulio ilgaamžiškumo paslaptis yra kasdien dalelę savo laiko skirti šeimai, tikėjimui ir tėvynei.

Los Angeles Lietuvių dienose dalyvaus originali kūrėja

Atkelta iš 1 psl.

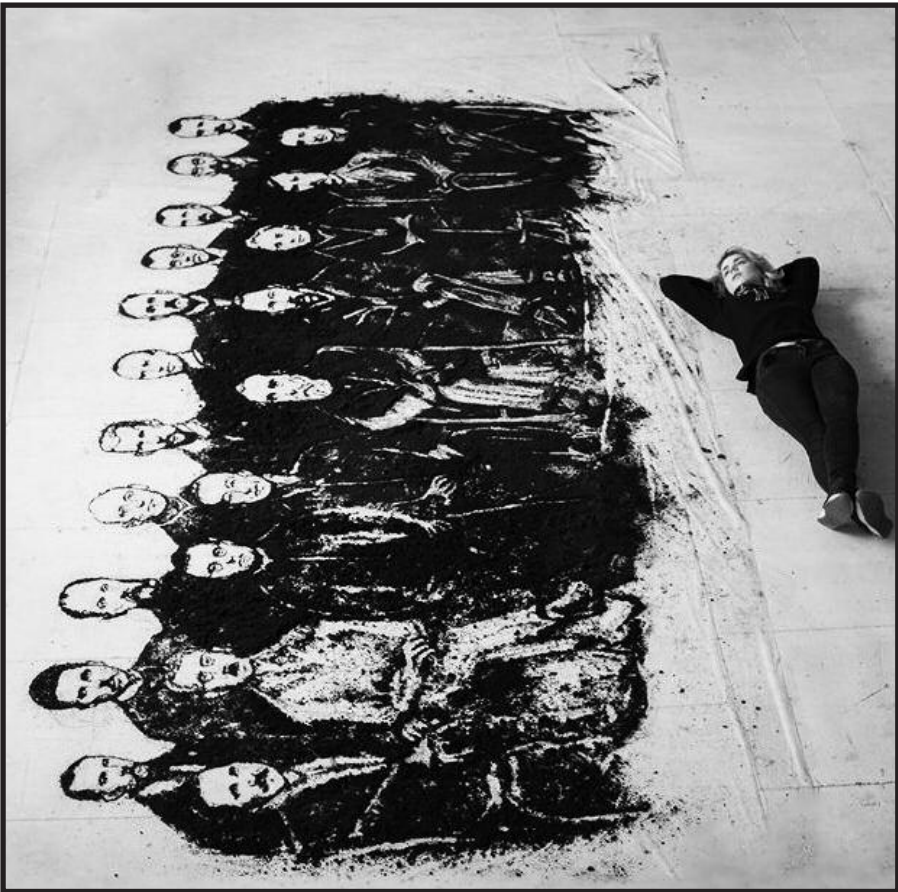
Generalinis konsulas kiekvienose Los Angeles Lietuvių dienose stengiasi pristatyti bent dalelę modernios Lietuvos. Šiemet bus proga susipažinti su talentingos menininkės Jolitos Vaitkutės kūryba, kuri ruošia ypatingą staigmeną ir dovaną lietuvių bendruomenei.

Jaunosios kartos menininkė stebina kūryba, kuri atspindi politines ir visuomenės gyvenimo aktualijas, jos menas pažymi istorinius įvykius, skatina jaunimo patriotizmą ypatingai kūrybiškais sprendimais, perkeliant istorinių asmenybių ir iškiliausių Lietuvos žmonių portretus ant labiausiai matomų Lietuvos sienų, erdvių ar net drabužių.

J. Vaitkutė savo kūriniams naudoja ir pačias netikėčiausias priemones ir objektus. Atspindintys nuolat besikeičiantį šiandienos pasaulį dauguma autorės darbų yra trumpaamžiai ir po eksponavimo sunaikinami (o pagraminti iš maisto – suvalgomi!). Galbūt jau esate matę iš šaltibarščių sukurta Prezidentę Dalią Grybauskaitę, iš lietuviškos žemės supiltus Nepriklausomybės akto signatarus, iš miško medžių šakų sudėliotus partizanų, nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje iš knygų pabudusius rašytojus ar visai neseniai Vilniuje už vieno stalo susodintus futbolininkus C. Ronaldo ir L. Messi? Daugelyje Lietuvos (ir ne tik!) miestų ir miestelių galite sutikti žmonių, pasipuošusių džemperiais su Jolitos Vaitkutės piešais J. Basanavičiaus, M. K. Čiurlionio, Žemaitės, V. Landsbergio portretais. Ilgai nedvejojusi menininkė mielai sutiko įamžinti ir ypatingai svarbų Los Angeles lietuvių bendruomenės narį – Nepriklausomybės akto signatarą Mykolą Biržišką. Kiekvienas Vakarų pakrantės lietuvis galės didžiuotis turėdamas išskirtinius marškinėlius su šio tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje mylimo ir gerbiamo signataro atvaizdu.

Visus Lietuvių dienų dalyvius generalinis konsulas kviečia užsukti į jų palapinę, kur bus proga susipažinti su šiuolaikiniu menu, sužinoti apie turizmo Lietuvoje galimybes, užduoti rūpimus klausimus apie pilietybę, pasų keitimą ar paprasčiausiai pasilabinti.

„Vakarų vėjai“ inf.

Prie savo sukurto signatarų portreto.

Menininkė visada suranda originalius sprendimus.

Kadangi freskos originalas buvo visiškai sunaikintas, menininkė B. Žilytė nusprendė, kad su spalvomis galima improvizuoti.

„Vilniaus galerijos“ nuotr.

Atkurta legendinės vaikų kavinės „Nykštukas“ freska ir interjero detalės

1965 metais duris atvėręs „Nykštukas“ dėl žaismingo bei jaukaus interjero, specialiai vaikams kurto valgiaraščio ir vitrinoje lakstančių voverėlių beveik trims dešimtmečiams tapo viena lankomiausių Vilniaus kavinų. Jos sienas puošęs Nacionalinės premijos laureatų Birutės Žilytės ir Algirdo Steponavičiaus kūrinys, kurio fragmentas pirmą kartą pristatytas praėjusių metų vasarį, šįkart atgims pilnai. Pamatyti skaitmeniniu būdu „Vilniaus galerijos“ atkurtą freską bus galima spalio 3–5 dienomis „Litexpo“ vyksiančioje parodoje „Menas interjerui 2019“.

Šiemet sukanka 55 metai nuo tada, kai menininkai B. Žilytė ir A. Steponavičius nutapė garsiosios ‘Nykštuko’ kavinės kūrinių ir 50 metų nuo tada, kai buvo pradėta tapyti Naujųjų Valkininkų sanatorijos ‘Pušėlė’ freska. Džiaugiamės, kad šia proga galime visuomenei pristatyti atgimusį unikalių Lietuvos menininkų darbą, – sako projekto iniciatorius Audrius Klimas.

Pasak jo, „Nykštuko“ freskos atkūrimo darbai užtruko daugiau nei metus, tam prireikė ne tik šiuolaikinių technologijų, bet ir menininkės B. Žilytės pagalbos: „Dirbdami daugiausiai rėmėmės Kęstučio Stoškaus ir Antano Lukšėno fotografijomis, kurios darytos autorės prašymu, prieš pradėdant ardyti kavinę. Kadangi freskos originalas buvo visiškai sunaikintas, pati menininkė nusprendė, kad, atgaminant spalvas, galima palikti šiek tiek vietos improvizacijai. Tuo tarpu piešinių dizaineris Darius Abromaitis atkūrė visiškai tiksliai, replikos dydis taip pat autentiškas.“

Darbų procesas nebuvo lengvas, o sudėtingiausia buvo su centrine sienos dalimi, kuri kadaise suniokota, užliejus vandeniu. Vėliau dailininkai ją pertapė naujai, tačiau pirmoji freskos versija taip ir liko neužfiksuota kokybiškose nuotraukose. „Centrinę dalį teko po gabaliuką ‘surankioti’ iš daugybės mėgėjiškų fotografijų. Tai bus pirmas kartas nuo 1990 metų, kai ją ir vėl bus galima pamatyti gyvai. Lyginant su likusia ‘Nykštuko’ freska, centrinė jos dalis buvo sunaikinta aštuoneriais metais anksčiau, – sako A. Klimas.

„Vilniaus galerijos“ darbų rezultatas – 31 kvadratinio metro dydžio „Nykštuko“ sienų tapybos replika, kurios piešiniai atspausdinti ant medžio (faneros) paviršiaus, dedant juos vienas ant kito ir taip sudarant reljefinį paviršių. Iš viso, naujajame spaude yra 4 sluoksniai, kuriantys 3D efektą. Kaip teigia projekto iniciatoriai, jo siekiant, darbų kaina gerokai išaugo, tačiau sprendimas pasiteisino, rezultatu labai džiaugiasi ir freskos autorė B. Žilytė.

Atkūrė kavinėje stovėjusius baldus

Tris dešimtmečius gyvavusi kavinė „Nykštukas“ išsiskyrė modernistiniu interjeru, prie kurio įgyvendinimo prisidėjo žymūs to meto kūrėjai: architektai Zigmantas Liandsbergis, Jonas Kriukelis, dailininkai Laimutis Ločeris, jau minėti A. Steponavičius ir B. Žilytė. Neatsiejamą interjero dalimi tapo Eksperimentinio projektavimo biuro architektės Gražinos Tulevičienės kurti baldai, kurie taip pat atkurti artėjančiai parodai. Šio proceso metu bendradarbiauta su VšĮ „Dizaino fondu“, dizaineriu

Sienų tapybos darbai.

B. Žilytės archyvo nuotr.

Šarūnu Šlektavičiumi, Vilniaus dailės akademijos Dizaino katedros absolvente Aurelija Andziulyte.

„Nykštuko“ baldai buvo mediniai, itin papras-

tų konstrukcijų, tačiau kėdės išsiskyrė pintomis detalėmis, kurios buvo būdingos 7 dešimtmečio lietuviškų interjerų stilistikai, jungiančiai vakarietišką modernizmą su liaudies meno tradicijomis. Prisėdus ant jų parodoje bus galima nusifotografuoti A. Steponavičiaus ir B. Žilytės kurtos freskos fone.

Anksčiau atgaivino apleistą Valkininkų freską

Tai – ne pirmas kartas, kai „Vilniaus galerija“ imasi menininkų A. Steponavičiaus ir B. Žilytės darbų išsaugojimo. 2018 metais skaitmeniniu būdu atkurta ir 1969–1972 metais Valkininkų sanatorijoje „Pušėlė“ nutapyta freska. Jos fragmentą įsigijo MO muziejus – dabar kūrinys puošia minėtoje vietoje įsikūrusį bistro. Tuo tarpu freskos originalas, dar 2015 metais paskelbtas valstybės saugomu kultūros paveldo objektu, iki šiol nyksta, nesulaukdamas reikiamos priežiūros.

„Labai džiaugiamės MO muziejaus iniciatyva, o kas bus su atgimusia ‘Nykštuko’ sienų tapyba, kol kas neaišku. Galima pasakyti tik tiek, kad galutinai užbaigus darbus atsirado daugybė galimybių panaudoti freskos elementus – įvairiuose leidiniuose, privačiuose interjeruose, dizaino srityje. Be abejo, būtų smagiausia, jei Vilniuje atsirastų vieta visai atkurtai ‘Nykštuko’ sienų tapybai. O kol taip nenutiko, kviečiame ją pamatyti parodoje – tam bus tik trys dienos laiko“, – ragina parodos organizatoriai.

Aplankyti parodą „Menas interjerui 2019: Vilniaus legendos“, pamatyti skaitmeniniu būdu atkurtą „Nykštuko“ sienų tapybą bei apžiūrėti ją lydinčią archyvinę kavinės nuotraukų ekspoziciją bus galima spalio 3–5 dienomis, įsigijus tuo pačiu metu Lietuvos parodų ir kongresų centre „Litexpo“ vykšančio renginio „Baldai Interjeras Dizainas 2019“ biilietą. Išsamią parodos programą rasite čia: <http://tiny.cc/92scdz>.

„Nykštuko“ kavinėje viskas buvo pritaikyta vaikams.

zenpr.lt

Tautinis drabužis – ne laikina mada, o ilgaamžis stilius

Lietuvos nacionalinis kultūros centras (LNKC) kartu su „Neregėtos Lietuvos“ autoriumi ir leidėju Mariumi Jovaiša pradeda tautinio kostiumo populiarinimo kampaniją #taudrabuzis. Projekto tikslas – atkreipti jaunimo dėmesį socialiniuose tinkluose ir paskatinti domėjimąsi tradiciniais drabužiais. „Instagram“ ir „Facebook“ garsenybės dalyvaus fotosesijose ir dalyvis nuotraukomis bei trumpais vaizdo siužetais savo paskyroje.

Jonas Nainys, Dovilė Filmanavičiūtė, Beata Nicholson, Deimantė Kazėnaitė, Karolina Meschino, Indrė Stonkuvienė, Ignas Lelys ir kitos tautiniai drabužiais vilkinčios ryškios asmenybės fotografuosis moderniame biure, restorane, automobilyje, oro balione, sporto aikštyne, oro uoste ir pan. Kampanija nevensgs kontrasto, švelnios provokacijos, kai tradicinis kostiumas derinamas su šiuolaikiniais aksesuarais, tatuiruotėmis, auskarais ir kitais atributais. Tikimasi, kad toks naujoviškas požiūris suintriguos jaunas žmones, ikvėps idėjų ir paskatins paieškoti progų apsirengti tautinį drabužį – visą kostiumą ar tik atskirą jo dalį – tradiciniiais raštais margintus delmonus, riešines, juostas, kojines, lininius marškinius, vilnones skaras ar kitas detales.

Tautinis kostiumas, kaip etninio tapatumo forma, yra šalies kultūros išraiška, mūsų istorijos paveldo dalis, vienas svarbiausių tautos ir valstybės simbolių. Tautinis drabužis – bene geriausias būdas pristatyti savo šalį.

Spalvingais Dzūkijos krašto kostiumais pasipuošę Indrė Stonkuvienė ir Jonas Nainys.

Domėjimasis tautiniu kostiumu šiandien ypač jaučiamas: žmonės noriai puošiasi kostiumais, dalyvauja įvairiuose nacionaliniuose ir tarptautiniuose renginiuose, televizijos projektuose, šeimos šventėse. Išgyjant tautinį drabužių domimasi jo kūrimo istorija, raštų ornamentais, jų reikšme, detalėmis, papuošalais.

Skatindamas lietuvius domėtis nacionalinių drabužių prigimtimi, kultūrine bei menine jų ver-

te, Lietuvos nacionali-
nis kultūros centras
jau kurį laiką vykdo
įvairias akcijas, rengia
gražiausio kostiumo
konkursus, projektus
su žymiais šalies di-
zaineriais, kuriančiais
jaunimui skirtas dra-
bužių kolekcijas, ku-
riose derinami tradici-
niai raštai ir spalvos,
išlaikomas etninės ap-
rangos stilius. Ypatin-
gas dėmesys tauti-
niams drabužiams ski-
riamas didžiausio ša-
lies kultūrinio rengi-
nio – Dainų šventės –
metu.

Naujoje Lietuvos
nacionalinio kultūros

Marius Jovaiša vilki Klaipėdos krašto kostiumą.

centro ir garsaus fotografo M. Jovaišos kampanijoje moderniai jaunajai kartai siekiama parodyti ir priminti, kad tautiniai drabužiai yra gražūs, stilingi ir juos galima dėvėti įvairiomis progomis ir įvairioje aplinkoje, siejant praeitį su dabartimi.

Aukštaitijos krašto kostiumą pristato Deimantė Kazėnaitė.

Mariaus Jovaišos nuotraukos

Kyla trečioji Alvito parapijos bažnyčia

BIRUTĖ NENĖNIENĖ

Prieš dvejus metus Alvito (Vilkaviškio vyskupija) parapija šventė 400 m. sukaktį. Bendruomenės sutarimu spalio 17-oji pradėta minėti kaip parapijos gimtadienis, nes Alvito (vadinta ir Paširvinčiu) parapija buvo įsteigta karaliaus Zigmanto Vazos 1617 m. spalio 17 d. fundacijos aktu. Šią parapiją išgarsino ir Lietuvos bei išeivijos poetas Kazys Bradūnas savo kūryba, todėl minint poeto 100-ąsias metines, 2017-aisiais, poeto vaikų ir anūkų rūpesčiu jubiliejinių metų pirmasis akcentas šv. Mišiomis buvo pradėtas būtent Alvito bažnyčioje poeto mirimo dieną (vasario 9-ąją).

Turtinga ir garbinga praeitis

Ši Sūduvos vietovė buvo valdovo nuosavybė, todėl fundatorius parapijai užrašė ir materialinį aprūpinimą. Gausiais turtais Alvito parapija naudojosi apie pusantro šimto metų. Pamažėl turtus atėmė prūsų, vėlesniais laikais – caro valdžia. Metų slinktyje vyko parapijos ribų ir apimties kaita. Paskutinį kartą parapijos ribos tikslintos 2017 m. ir jai priklauso Alvitai su 12 kaimų. Alvitai jau 1621 m. buvo Vilniaus vyskupijos dekanato centras, užėmė didžiulę teritoriją, jam priklausė 18 parapijų, trys filijos, kelios koplyčios.

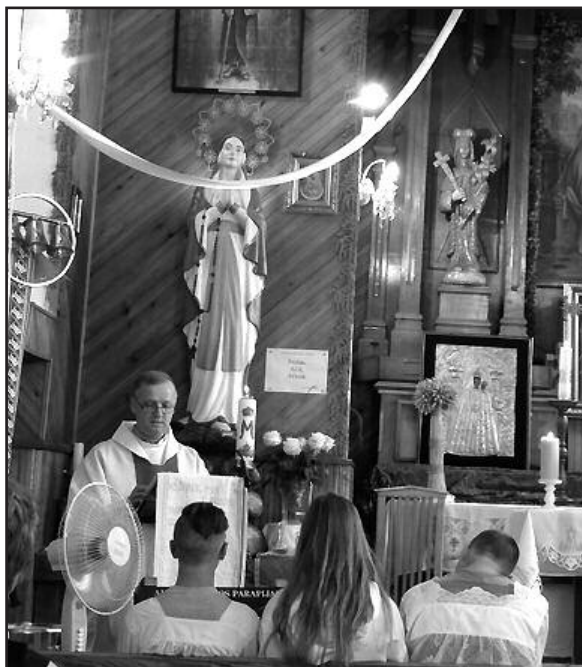
Žinoma, jog 1615 m. Alvite (Paširvintyje) jau stovėjo medinė bažnyčia. Ją savo lėšomis pastatė Paširvinčio seniūnė kunigaikštienė Ona Ketlerytė-Radvilienė. Bažnyčia konsekruota šv. Onos titulu, buvo įrengtas šv. Onos altorius, koplyčia. Mecenatės rūpesčiu pirmojoje Alvito bažnyčioje atsirado stebuklingu laikomas Loreto Dievo Motinos paveikslas. Per 400 m. jo likimas apipintas įvairiomis legendomis, džiugu, kad paveikslas restauruotas ir nuo 1999 m. pavasario išstatytas dabartinės bažnytelės altoriuje.

Pirmoji bažnyčia nukentėjo nuo švedų, bet vis paremontuojama tarnavo gan ilgai. Tik 1824 m. valstybės ir parapijiečių lėšomis baigta statyti ir konsekruota mūrinė bažnyčia.

Alvitai nuo seniausių laikų garsus šv. Onos atlaidais, susiformavusiomis Oninių tradicijomis. Yra išlikę daug liudijimų apie čia patirtas dvasines malones, gausybės žmonių srautus iš tolimiausių

Iškilo trečioji Alvito bažnyčia. Šventoriaus kampe – dabartiniai maldos namai (buv. Gauronskio koplyčia).

Kun. Vytautas Kajokas Alvito parapijoje tarnauja nuo 1996 metų.

kraštų, klestėjusių turgus. Net prelatas J. Mačiulis-Maironis čia lankėsi ir Alvito atlaidų atmosferos įkvėptas sukūrė poemą.

Skaudūs pasikartojimai

Spalio mėnuo parapijos istorijoje minėtinas ir kaip skaudžių netekčių mėnuo. Per Pirmąjį pasaulinį karą, 1914 m. spalio mėnesį, bažnyčia atsidūrė rusų ir vokiečių kryžminėje ugnyje. Sviedinių ir ugnies padaryta žala buvo didžiulė, žuvo nemažai bažnyčioje besislėpusių žmonių. Alvitiečiai po karo ėmėsi bažnyčios atstatymo darbų, bet juos pavyko baigti tik 1924 m. spalį. O po dvidešimties metų, 1944 m. spalio 16-ąją, Antrojo pasaulinio karo smūgiai vėl sugriovė Alvito šventovę. Kaip ir po Pirmojo pasaulinio karo, taip ir po Antrojo, maldos namai buvo įrengti šventoriaus kampe esančioje Gauronskių koplyčioje. Skirtumas toks, kad po Pirmojo pasaulinio karo

laikina pastogė tarnavo kelerius remontų metus, o po Antrojo pasaulinio karo tarnauja jau 75-erius. Bažnyčios atstatyti neleido okupacinė valdžia, ir tik devintajame praėjusio amžiaus dešimtmetyje griuvėsiai buvo palaidoti suformuojant kalvelę.

Naujas etapas ir sunkumai

2004 m. alvitiečiai išdrįso svajones apie bažnyčios statybas realizuoti, ir parapijos pastoracinė tarnyba kreipėsi į Vilkaviškio vyskupą Rimantą Norvilą. 2006 m. rugsėjo 25 d. dekretu vyskupas įpareigojo Alvitai kleboną kun. Vytautą Kajoką pradėti naujos bažnyčios statybą. Bažnyčios projektas visuomenei buvo pristatytas 2008 m. Dokumentų tvarkymo laiką klebonas tuomet įvardijo kaip sunkiausią etapą, nes „kalbi žmonėms apie bažnyčios statybą, o parodyti nėra ką“. 2009 m. gegužę šventoriuje buvo paženklinėti būsimos šventovės pamatų kontūrai, atkasti sugriautos bažnyčios pamatai, rūšiai. Tais pačiais metais švenčiant šv. Onos atlaidus vyskupas emeritas Juozas Žemaitis pašventino trečiosios Alvito bažnyčios pamatus. Tačiau po to bene penkerius metus statybvietėje tvyrojo tylą. „Projektas, nors ir buvo gražus, bet modernios konstrukcijos mums būtų kainavusios labai brangiai, be to, vien pastolių nuoma – pasakiškų kainų“, – sakė klebonas. Iškilo naujas sunkumas – būtinybė keisti šventovės projektą, kad sumažėtų statybos sąnaudos. Reikėjo taisyti pamatus, dėl lėšų stygiaus statybos judėjo vėžlio žingsniu.

Kaip iš dangaus

„Tačiau mes vis meldėmės. Po truputį lėšų atsiradavo – iš geradarių, iš valdžios. 2017 m. švenčiant Palaimintojo vysk. Teofiliaus Matulionio metus, ant statomos bažnyčios sienos pakabinome jubiliejaus plakata, sakydami, kad jis Sibire buvo kaip statybininkas, statė Jėzaus širdies bažnyčią, gal mūsų darbus iš dangaus palaimins. Ir štai 2018-ieji, Lietuvos nepriklausomybės 100-mečio metai... Netgi simboliška, kad Kovo 11-ąją sulaukia vyskupo R. Norvilos skambučio, jog į Alvitą atvažiuoja Arvydas Paukštys, verslininkas, kuris finansavo sudegusios

2009 m. per šv. Onos atlaidus Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis į bažnyčios pamatus įmūrijo kapsulę. Greta – klebonas V. Kajokas, dabartinis Marijampolės dekanas Deimantas Brogys ir Kybartų parapijos altaris V. Stakėnas.

Alvito bažnyčioje po šv. Mišių pradėdant minėti Kazio Bradūno 100-metį poeto dukros Lionė Kazlauskienė, Elena Aglinskienė ir anūkas Vytas Bradūnas.

Birutės Nenėnienės nuotraukos

Kun. V. Kajokas atkreipia dėmesį į maldos namų sienoje įkomponuotą akmenį iš senosios bažnyčios. Ši ir kitos relikvijos būsimoms kartoms primins istoriją.

Balbieriškio bažnyčios statybas. Pokalbis iškart užsimezgė draugiškas, kaip tarp seniai pažįstamų. Vyskupo paskyrimu 1996 m. kovo 22 d. pradėjau klebonauti Alvite, ir štai 2018 m. kovo 22 d. šis verslininkas atvažiavo su man brangiausia dovana – pažadu, kad parems Alvito bažnyčios statybas. Gavome ženklį paramą, todėl darbai sparčiai pajudėjo. Gyvename su viltimi, kad kitais metais per Šv. Onos atleidus galėtume bažnyčią konsekruoti”, – dalijosi džiaugsmu klebonas V. Kajokas. Darbus vykdo ta pati firma „Archis”, kuri statė Balbieriškio bažnyčią, projektą pakoregavo Vilius Urbonas.

Reikalinga visiems žmonėms

Nauja bažnyčia – šviesi, erdvi, bus šilta ir labai patogi ne tik melstis, bet ir susiburti renginių, švenčių metu, rimtosios muzikos koncertams. Juolab kad rėmėjo rūpesčiu jau užsakyti vargonai pas Vokietijos meistrus. Tačiau vidaus įrangai ir pačiai bažnyčiai dar reikia labai daug investicijų. Klebonas V. Kajokas apgailestauja, kad naujos bažnyčios nesulaukė daugelis pamaldžių parapijiečių, tačiau jų dvasios stiprybė sklendo čia per vaikus, anūkus, kurie užsako šv. Mišias už savo artimuosius, paprašo religinių patarimų. Senelių, tėvų įdiegtas ir įmelstas tautinis, religinis, kultūrinis pradas pastaraisiais metais akivaizdžiausiai atsiskleidė per poeto Kazio Bradūno šeimos pavyzdį. Minint poeto 100-ąsias metines 2017-ieji Lietuvoje buvo paskelbti Kazio Bradūno metais. Amerikoje gimusių ir puikiai lietuviškai kalbančių poeto vaikų ir anūkų rūpesčiu jubiliejinių metų pirmasis akcentas buvo pradėtas šv. Mišiomis Alvito bažnyčioje poeto mirimo dieną (vasario 9-ąją), o paskui renginiai keliavo po didmiesčių ir kitų Lietuvos miestų sales. Dukra Elena Bradūnaitė-Agliniskienė sakė, kad šeimai, artimiesiems susiburti Alvite buvo svarbu dėl to, kad tėvelis (poetas Kazys Bradūnas) Alvito bažnyčioje buvo pakrikštytas, labai mylėjo savo gimtinę, visą gyvenimą ilgėjosi ir jai skyrė gražiausius savo eilėraščius, vaikams ir anūkams vaizdžiai pasakodavo legendą apie Alvito ežerą nuskendusius bažnyčios varpus. Kad tikrovėje suskambėtų jau trečiosios Alvito bažnyčios varpai ir kvieštų dvasiai sušilti protėvių, tėvų įmelstoje žemėje, galima prisidėti ir savąja auka. Alvito parapijos atsiskaitomoji sąskaita: LT464010040100081535, Luminor bankas, kodas 40100. Klebono el. paštas: vytalvitbaz@gmail.com.

G. Nausėda kviečia ieškoti J. Lukšos palaikų

N. Bražėnaitės asmeninio archyvo nuotr.

Prezidentui Gitanui Nausėdai paskelbus apie iniciatyvą Kaune ieškoti legendinio partizano Juozo Lukšos-Daumanto palaikų, specialistai sako, kad rimtam tyrimui šiuo metu trūksta ir istorinių duomenų, ir finansavimo. Spėjama palaidojimo teritorija Marvelėje Kauno pakrastyje buvo tyrinėta daugiau nei prieš dešimtmetį, bet archeologų darbas daug atsakymų nepateikė. Paieškose dalyvavęs archeologas Mindaugas Bertasius sakė, kad tada bandyta tikrinti pasakojimus, jog palaikai galėjo būti užkasti ties ugniavietėmis prie Marvelės kapinyno. „Buvo užuomina, kad ten buvusios ugniavietės ir ties jomis buvo palaidotas. Bet vietos gyventojai sakė, kad ten apie 1950 metus apsistodavo čigonai, todėl laužaviečių po velėna yra pilna. Duomenų ir argumentų yra mažai, tik nekonkrečios prielaidos”, – sakė archeologas. Jo teigimu, paieškas sunkina teritorijos urbanizavimas – valant upės vagą piltas žvyras, smėlis, atsirado transporto mazgai. „Nuėmus velėną buvo atsidengusios ugniavietės, laužavietės, bet po jomis nieko tokio nebuvo. Dirvožemio struktūrų pakitimų nesimatė”, – kalbėjo M. Bertasius. Pasak archeologo, paieškas tada organizavo iš Švedijos kilęs žurnalistas, filmų kūrėjas Jonas Ohmanas, neseniai gavęs Lietuvos pilietybę. Aleksoto seniūnė Liukrecija Navickienė sakė, jog tarp senųjų gyventojų beveik kaip legenda sklido istorija, kad J. Lukša-Daumantas galėjo būti palaidotas netoli čigonų taboro, buvusio dabartinių vandenvalos įrenginių vietoje. Pasak jos, ši teritorija buvo tyrinėta, kai prieš stantant įrenginius atlikti čia buvusio senojo kapinyno tyrinėjimai. „Kažkur toje teritorijoje galimai buvo čigonų taboras ir tai buvo iš vienos čigonės pasakojimų, esą ji mačiusi”, – sakė seniūnė. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras pažymi, kad partizanų palaikų paieškos vykdomos jau du dešimtmečius. Šiuo metu centras vykdo žuvusių partizanų paieškas ir identifikavimą Leipalingyje, kur tikimasi rasti žymių Dzūkijos partizanų vadų bei kitų partizanų palaikus, taip pat tęsiami tyrimai Našlaičių kapinėse Vilniuje, kur 2018–2019 metais rasti partizanų Adolfo Ramausko-Vanago, Antano Kraujelio-Siaubūno, Albino Ivanausko-Topolio palaikai. Centro atstovas Dalius Egidijus Stancikas nurodė, kad archyvinių dokumentų ir liudininkų paieškai, archeologiniams darbams, antropologiniams ir genetiniams tyrimams, teismo ekspertizėms reikia lėšų, kurių neužtenka iš Centrai skiriamo finansavimo – pavyzdžiui, vienerių palaikų genetiniai tyrimai kainuoja 400 eurų. „Nuoseklioms partizanų palaikų paieškoms būtinas pastovus kasmetinis tikslinis finansavimas”, – sakė cent-

ro atstovas. Prezidentas G. Nausėda po susitikimo su New Yorke gyvenančia partizano našle Nijole Bražėnaite-Lukšiene-Paronetto rugsėjo 26 dieną pažadėjo inicijuoti jo palaikų paieškas. „Pasiaiškinus įvairias peripetijas, susijusias ne tik su jos vyro žūties aplinkybėmis, bet ir su jo palaikų paieška, atsirado motyvacijos ieškoti tų palaikų, atrasti juos”, – sakė Prezidentas. G. Nausėda sakė iš J. Lukšos giminaičių išgirdęs prielaidą, kad palaikai gali būti užkasti Kauno Marvelės priemiestyje, nors esama ir priešingų duomenų – sovietų agentas, partizanų išdavikas Juozas Markulis, yra liudijęs, esą palaikai galėjo būti atiduoti studentams anatominiams tikslams. „Kadangi tikrumo, užtikrintumo nėra, pirmiausia reikėtų ištirti tą plotą, kuriame galėtų būti palaikai, bet tai daryti kompetentingai su istorikų pagalba”, – sakė Prezidentas. J. Lukša pokariu tapo vienu iš Lietuvos partizanų vadų, aktyviai telkė laisvės kovotojus vienyti. Partizanaudamas jis keletą kartų buvo prasiveržęs į Vakarus perduoti žinią apie kovojančią Lietuvą. J. Lukša ir N. Bražėnaitė susituokė Paryžiuje 1950 metais, kai partizanas slapta mokėsi prancūzų žvalgyboje. Po poros mėnesių J. Lukša grįžo į okupuotą Lietuvą tęsti kovą už šalies laisvę. J. Lukša žuvo patekęs į pasalą per susišaudymą 1951 metų rugsėjį Garliavos apylinkėse, netoli Kauno. N. Bražėnaitė vėliau šeštajame dešimtmetyje išvyko į Jungtines Valstijas, kur dirbo įvairiose ligoninėse, dalyvavo lietuvių išeivių veikloje. Prezidentas G. Nausėda legendinį partizaną J. Lukšą pavadino pasišventimo tėvynei pavyzdžiu. „J. Lukša yra be galo pasišventęs savo šaliai žmogus, grįžęs į Lietuvą iš Europos, kur pakėlė visą Lietuvos bylą ir paaiškino, kas vyksta Lietuvoje už geležinės uždangos”, – kalbėjo Prezidentas. „Jis turėjo vyriškos drąsos ir begalinio pasiryžimo grįžti į Lietuvą, ko gero, nujausdamas, kad kitą kartą iš jos gali neišvažiuoti, nors ir turėjo planų dar sykį apsilankyti Europoje”, – teigė G. Nausėda. „Nesižavėti šito žmogaus patriotizmu tiesiog neįmanoma. Galbūt lengva jam būtų buvę pasilikti su jauna žmona Vakaruose ir gyventi savo gyvenimą, bet jis to nepadarė”, – sakė Prezidentas. G. Nausėda sako, kad Lietuvos partizanų žygdarbiai turėtų tapti įkvėpimu Lietuvos jaunajai kartai. „Tokių žmonių, kurie yra tikri nesumeluoti Lietuvos patriotai, yra kur daugiau, ir mes būtume nusikalčiai, jeigu šitų žmonių neiškeltumėme labai aukštai ir neparodytume mūsų jaunimui, kad jis galėtų į juos lygiuotis”, – teigė Prezidentas. Partizaninis karas Lietuvoje vyko 1944–1953 metais.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Platino melą apie vokiečių tanką žydų kapinėse

Vilnius (BNS) – Įsilaužėliai Lietuvos interneto svetainėse toliau bandė eskaluoti melagingą naujieną apie tariamą vokiečių tanką Kauno žydų kapinėse.

Tinklalapio „Kas vyksta Kaune“ vyriausioji redaktorė Brigita Sabaliauskaitė patvirtino, kad į tinklalapį buvo įsilaužta.

Kariuomenės atstovai mano, kad šia kibernetine ataka buvo siekiama diskredituoti krašto apsaugos sistemą ir NATO sąjungininkus.

„Pirminiu Lietuvos kariuomenės specialistų vertinimu, tokiu priešišku veiksmu buvo siekiama eskaluoti nepavykusią pirminę melagingos naujienos versiją, kurios tikslas – diskredituoti Krašto apsaugos sistemą, NATO sąjungininkus Lietuvoje bei

2016 metų nuotrauka kviečianti į talką tvarkyti senąsias žydų kapines. Delfi.lt nuotr.

Lietuvos Respublikos Vyriausybę“, – sakė Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamento atstovė Aukšė Ūsienė.

Išgalvotoje istorijoje rašoma, esą vokiečių tankas nuvertė antkapius Kauno žydų kapinėse.

Melaginga žinia buvo platinama lietuvių ir anglų kalbomis.

Lietuvoje – NATO ambasadorių vizitas

Vilnius (Mano vyriausybė) – Lietuvoje lankėsi NATO Priešakinių pajėgų bataliono kovinei grupei karius skiriančių ir kitų sąjungininkių nuolatiniai atstovai Šiaurės Atlanto Taryboje.

Belgijos, Čekijos, Danijos, Islandijos, Liuksemburgo, Nyderlandų, Norvegijos, Prancūzijos ir Vokietijos atstovai susitiko su krašto apsaugos ministru Raimundu Karobliu.

Plati vizito programa apėmė ir ambasadorių susitikimus su Ministru Pirmininku, Užsienio reikalų ministerijos atstovais, apsilankymą Nacionaliniame kibernetinio saugumo centre, Lietuvos karo akademijoje.

Per daugiau nei dvejus metus NATO bataliono kovinėj grupėje rotuodamiesi jau yra tarnavę per 8 tūkst. sąjungininkų karių iš devynių NATO valstybių.

Teismas leido išduoti N. Venckienę Lietuvai

Vilnius (BNS) – Jungtinių Valstijų Aukščiausiasis Teismas nepriėmė buvusios Lietuvos teisėjos Neringos Venckienės skundo ir leido ją išduoti Lietuvai.

Lietuvos prokurorai siekia N. Venckienės grąžinimo, kad jai galėtų būti pateikti kaltinimai dėl teismo sprendimo perduoti dukterėčią motinai nevykdymo, tvirkinimo, neteisėto informacijos rinkimo, piktnaudžiavimo vaiko atstovo teisėmis ir kitų nusikaltimų.

N. Venckienė iš Lietuvos išvyko 2013 metais. Ji Čikagoje suimta 2018 metų vasarį.

Praėjusią savaitę N. Venckienės advokatų pateiktame 46 puslapių ieškinyje tvirtinama, kad Aukščiausiasis Teismas neatnaujino gairių dėl

Dislokavęsi Lietuvoje NATO kovinės grupės kariai nuolat aktyviai treniruojasi, dalyvauja visose svarbiausiose Lietuvoje vykstančiose pratybose. Visuomenės apklausos duomenimis, 76 proc. respondentų teigia, kad bataliono kovinė grupė padeda atgrasyti priešiška

Lietuvoje dislokuotas NATO priešakinių pajėgų batalionas yra tiesioginis atsakas į agresyvius ir provokacinius karinius Rusijos veiksmus prie NATO teritorijos sienų, kurie lėmė stabilumo ir saugumo susilpnėjimą, didesnę saugumo situacijos nuspėjamumą ir saugumo aplinkos pokyčius. Sprendimas dislokuoti NATO priešakinių pajėgų batalionus prieš Rytinių NATO sienų buvo priimtas 2016 m. liepą Varšuvoje NATO viršūnių susitikime Baltijos šalių ir Lenkijos prašymu.

pagrindinių ekstradicijos įstatymo nuostatų nuo XIX amžiaus. Ieškinyje sakoma, kad N. Venckienės byla yra galimybė išaiškinti tą teisės aktą.

Anksčiau šiais metais Čikagos apeliacinis teismas atmetė jos skundą dėl ekstradicijos iš dalies remdamasis viena 1896 metų nutartimi.

N. Venckienė turėjo leidimą gyventi ir dirbti JAV, tačiau 2018-ųjų vasario 13-ąją ji pasidavė šalies teisėsaugai, sužinojusi, kad pareigūnai siekia jos arešto.

Ji tikėjosi, kad Valstybės departamentas pripažins jai iškeltus kaltinimus politiškai motyvuotais, tokiu atveju jos ekstradicija būtų neįmanoma. Tačiau 2018-ųjų balandį JAV valstybės departamentas atsisakė tai padaryti.

Sukčiai iš banko klientų išviliojo 62 tūkst. eurų

Vilnius (BNS) – Sukčiai trumpų žinučių klastotėmis iš SEB banko klientų išviliojo 62 tūkst. eurų.

„Bendra klientų patirtų nuostolių suma yra 62,2 tūkst. eurų“, – pranešė SEB bankas.

Iš viso sukčiai nuo birželio iš SEB banko klientų bandė išvilioti beveik 180 tūkst. eurų.

Bankui pavyko sustabdyti sukčių atliktus mokėjimus dėl daugiau nei 76 tūkst. eurų, taip pat papildomai sugrąžinta 40 tūkst. eurų, kuriuos sukčiai buvo pervadę į kitus bankus.

Teigiama, kad sukčiai į telefoną atsiunčia žinutę, kuri patenka tarp SEB banko siųstų žinučių, joje prašo-

ma atnaujinti „Smart-ID“ programėlę, tada atsidaro banko interneto puslapiui identiškas tinklalapis, kuriame kliento prašoma suvesti visus duomenis.

Tokiu būdu sukčiai išvilioja pinigų iš SEB banko klientų.

SEB, „Smart-ID“ atstovai, jų sistemos veikia saugiai, tačiau žmonės patys patenka į sukčių spąstus.

Polijijos duomenimis, į pareigūnus jau kreipėsi dėl naujos sukčiavimo schemos nukentėję žmonės, kurių nuostoliai siekia dešimtis tūkstančių eurų.

Teigiama, kad išvilioti pinigai nukeliauja į užsienį ir ten yra išgryninami.

Dalis pokalbių išsklotinių laikomos itin slapta

Washingtonas (BNS) – Kai kurios JAV prezidento Donald Trump telefoninių pokalbių su užsienio lyderiais išsklotinės, be kita ko, pokalbių su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu ir Saudo Arabijos karališkosios šeimos nariais, yra saugomos itin slaptoje kompiuterinėje sistemoje, rašo diena

raštis „The New York Times“ (NYT), remdamasi dabartiniais ir buvusiais JAV pareigūnais.

Šios priemonės buvo imtasi dėl

Rusija ragina neskelbti pokalbių stenogramų

Jungtinės Tautos (BNS) – Besiplečiančiam skandalui privertus Baltuosius Rūmus paviešinti JAV prezidento telefono pokalbio su Ukrainos lyderiu stenogramą, Rusija paragino Jungtines Valstijas neskelbti Donald Trump pokalbių su Vladimiru Putinu išsklotinių.

Baltieji Rūmai savo svetainėje paskelbė liepos 25-ąją įvykusio D. Trump ir Ukrainos lyderio Volodymyro Zelenskio pokalbio telefonu stenogramą. Kiek anksčiau dėl to po-

skandalo, kuris kilo dėl į viešumą iškilusio D. Trump pokalbio su Ukrainos prezidentu Volodymyru Zelenskiu turinio.

Prezidento administracija dieną anksčiau pareiškė, jog sprendimą pokalbių telefonu išsklotines laikyti itin saugioje kompiuterinėje sistemoje, kuria gali naudotis tik labai ribotas pareigūnų skaičius, priėmė Nacionalinio saugumo tarybos teisininkai.

kalbio išsiplieskė skandalas, Kongreso demokratų paskatinęs pradėti apkaltos tyrimą dėl prezidento veiksmų.

Išsklotinė parodė, jog D. Trump paprašė V. Zelenskio išnagrinėti jo politinio varžovo Joe Biden veiklą. Kelios dienos prieš tą pokalbį JAV prezidentas išakė išaldyti 400 mln. JAV dolerių pagalbą Ukrainai ir demokratams mėgina nustatyti, ar D. Trump tai galėjo panaudoti kaip spaudimo priemonę.

Atsistatydino specialusis atstovas Ukrainai

Washingtonas (ELTA) – Paskelbus neįvardyto JAV specialiųjų tarnybų darbuotojo skundą dėl Amerikos prezidento Donald Trump pokalbio su Ukrainos prezidentu Volodymyru Zelenskiu, atsistatydino JAV specialusis atstovas Ukrainai Kurt Volker.

„K. Volker, diplomatas, D. Trump administracijoje sprendžiantis su Ukraina susijusias problemas ir minimas

informatoriaus skunde, netikėtai atsistatydino“, – rašoma pranešime.

Baltieji Rūmai paskelbė liepos mėnesį įvykusio dviejų šalių lyderių pokalbio stenogramą. Iš penkių puslapių dokumento matyti, kad D. Trump ragino V. Zelenskį pradėti tyrimą, kuris galėtų pakenkti jo politiniam priešininkui, demokratų kandidatui į JAV prezidentus J. Biden.

Kuba pasmerkė R. Castro draudimą keliauti į JAV

New Yorkas (ELTA) – Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje (JTGA) Kuba pasmerkė JAV sprendimą buvusiam šalies prezidentui, dabartiniam Kubos komunistų partijos vadovui Raul Castro ir jo šeimai įvesti kelionių sankcijas.

Rugsėjo 24 d. Washingtonas pranešė apie kelionių sankcijas, taikysimas R. Castro ir jo artimiausiems šeimos nariams, – jie nebegalės keliauti

į JAV.

„Šis veiksmas neturi jokio praktinio poveikio, yra siekiama pažeisti Kubos orumą ir užgauti mūsų žmonių jausmus“, – JTGA kalbėjo šalies užsienio reikalų ministras Bruno Rodriguez.

JAV prezidentas Donald Trump yra prisiekęs Lotynų Ameriką išlaisvinti nuo socializmo – tokį požiūrį vertina į politiškai svarbią Floridos valstiją pabėgę Kubos ir Venesuelos žmonės.

Atsisveikina su buvusiu prezidentu J. Chirac

Paryžius (BNS) – Prancūzijos visuomenė rugsėjo 29 d. atsisveikino su velioniu prezidentu Jacques Chirac, kuris, nepaisant nevienareikšmiškai vertinamo politinio palikimo, mielai prisimenamas kaip charizmatiškas vadas ir tarptautinės politikos milžinas.

J. Chirac politinė karjera truko tris dešimtmečius ir kurią vainikavo 12 prezidentavimo metų (1995-2017), mirė rugsėjo 26 d. būdamas 86-erių.

Jam mirus ėmė plūsti užuojautos iš viso pasaulio, tačiau tuo pačiu imta klausti, ką gero iš tikrųjų šis politikas nuveikė per ilgus buvimo valdžioje metus, ir vėl prisiminta, kad 2011 metais jis buvo teismo pripažintas kaltu dėl korupcijos tuo metu, kai ėjo Paryžiaus mero pareigas.

J. Chirac palaikai buvo pašarvo-

Tūkstančiai žmonių stovi eilėje atsisveikinti su J. Chirac. RFI nuotr.

ti Invalidų rūmų Šv. Liudviko bažnyčioje, ten su velioniu galėjo atsisveikinti visuomenė.

Laidotuvės įvyko rugsėjo 30 d.

Vieno kalinio išlaikymas Guantanamo – 13 mln. dol.

New Yorkas (ELTA) – JAV Guantanamo kalėjimas, „The New York Times“ skaičiavimu, ko gero, yra brangiausias kalėjimas istorijoje. 2018-aisiais 40-ies kalinių išlaikymas čia kainavo per 540 mln. dolerių. Tai yra apie 13 mln. vienam kaliniui, rašo laikraštis. Guantanamo kalėjimas buvo

įsteigtas po 2001 metų rugsėjo 11-osios išpuolių, kad būtų galima be proceso laikyti spėjamus teroristus.

Anot laikraščio, daug kainuoja teritorijos su skirtingu saugumo pakopų kalėjimo pastatais eksploatacija bei statybos darbai, taip pat savas specialus tribunolas.

Europos kalbų diena Jerevane URMnuotr.

Europos kalbų šventėse skambėjo lietuvių kalba

Rugsėjo 26 dieną, Europos kalbų dienos proga, Lietuvos ambasada Armėnijoje kartu su kitomis Europos Sąjungos (ES) šalimis dalyvavo „EUNIC Armenia“ kultūros tinklo organizuotoje Europos kalbų dienos šventėje.

Lietuvos diplomatai papasakojo apie Lietuvos ir lietuvių kalbos istoriją, mokė lietuvių kalbos žodžių „labas“, „iki“, „ačiū“, „aš myliu Lietuvą“. ES šalių ambasadoriai skaitė garsaus armėnų poeto Hovhannes Tumanyan, šiemet švenčiančio 150-ąsias gimimo metines, vertimus nacionaline kalba. Lietuvos ambasadorė Inga Stanytė-Toločkienė skaitė H. Tumanyan apsakymo „Gikor“ ištrauką, o Armėnijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Liana Manvelyan – ištrauką iš A. Baranausko poemos „Anykščių šilelis“.

Renginyje savo kalbas taip pat pristatė Jungtinės Karalystės, Prancūzijos, Lenkijos, Čekijos, Graikijos, Vokietijos, Bulgarijos ir Italijos ambasados. Ispanijoje buvo pristatyta ne tik lietuvių kalba, bet ir lietuviška virtuvė. Rugsėjo 27 dieną Madride Goethe instituto patalpose vykusioje Europos kalbų savaitėje Lietuvos Respublikos ambasada Ispanijos Karalystėje supažindino lankytojus su unikalia lietuvių kalba, o Europos šalių gastronomijos mugės lankytojus džiugino lietuviška duona, rūkytos mėsos gaminiais, varškės sūriais, šakočiais bei kitais skanumynais. Lietuvių kalba skambėjo ir analogiškuose renginiuose kituose miestuose. Europos kalbų savaitė – tradicinis ES nacionalinių kultūros institutų tinklo organizuojamas tarptautinis renginys, skirtas pristatyti Europos šalių kultūrinę ir lingvistinę įvairovę. Vienas pagrindinių šio projekto tikslų – skatinti kalbų mokymąsi bei Europos šalių kultūrų pažinimą.

URM inf.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

www.draugas.org – 773-585-9500

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

www.facebook.com/draugolaikrastis

www.DRAUGAS.ORG

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Suskaičiuotos populiariausios pavardės Lietuvoje

„Atvira Klaipėda.lt“ pasinaudojo Gyventojų registre sukauptais duomenimis ir paskelbė, kur kokios Lietuvoje populiariausios pavardės. Kad valstybėje populiariausios giminės yra Kazlauskai, Petrauskai ir Jankauskai, nuo šiol galima pagrįsti realiais skaičiais – būtent šios trys pavardės yra populiariausių pavardžių viršūnėje.

Populiariausia pavardė yra Kazlauskaitė – Lietuvoje jų – beveik 5,2 tūkstančio. Po to daugiausia Jankauskaičių bei Petrauskaičių, jų – kiek daugiau nei po 5 tūkst. Ne ką mažiau tėvų, brolių, pusbrolių, dėdžių, senelių ir kitokių vyriškosios lyties giminės atstovų Kazlauskų, Jankauskų ir Petrauskų. Dešimtuose taip pat galima rasti Stankevičių ir Stankevičiūčių, Kazlauskienių bei Vasiliauskaičių. Kiek kitaip skaičiai klostosi ana-

lizuojant atskirus regionus ir savivaldybes. Kazlauskaičių gausiausia tik Anykščių rajono ir Elektrėnų savivaldybėse, Jankauskaičių – tik Tauragės rajono ir Pagėgių savivaldybėse, o Petrauskaičių – tik Panevėžio mieste bei rajone bei Kėdainių rajone. Klaipėdos mieste populiariausia pavardė yra Ivanova (kaip ir Visaginė bei Zarasų r.), Klaipėdos rajone – Venckutė; Palangoje – Paulauskas; Neringoje – Butkus; Kretingos rajone – Stonkutė; Šilutės r. – Rimkutė; Akmenės r. – Gricius; Alytaus m. ir r. – Baranauskas; Kupiškio r. – Petruitytė; Šakių r. – Valaitytė; Šalčininkų r. – Sinkevič; Šiaulių m. ir r. – Balčiūnaitė; Birštono sav. – Žiūkas; Biržų, Joniškio ir Pakruojo r. – Balčiūnas; Kauno m. – Stankevičiūtė; Vilniaus m. ir r. – Stankevič ir kt.

Parengta pagal „Atvira Klaipėda.lt“

Algirdas Landsbergis

„Kelionė“

Algirdo Landsbergio (1924–2004) romano „Kelionė“ pirmąją laidą „Draugo“ spaustuvė išleido dar 1954 metais. Kūrinyje tuomet laimėjo „Draugo“ romano konkursą. Šiais, 2019 metais, Lietuvoje išleista pakartotinė šio premijuoto romano laida. Jo pagrindinis veikėjas Julius Laikūnas, besibaigiant Antrajam pasauliniui karui, pasitraukia iš Lietuvos ir patenka į priverstinį darbą nacių fabrike Vokietijoje. Čia jis susitinka su įvairių tautybių žmonėmis, kurie turi savitas pasaulėžiūras. Romano herojus ieško teisingo kelio, mato, kaip gėrio ir blogio jėgos susikerta. Įvykiai romane persipina su vidiniais monologais, sąmonės srautais, sapnų vaizdiniais. Pakartotinės laidos sudarytoja Virginija Babonaitė-Paplauskienė teigia, kad „Algirdo Landsbergio debiutinis romanas ‘Kelionė’, išleistas prieš 65-erius metus, ir šiandien nepraranda aktualumo.“ Knygos sudarytoja knygą papildė Algirdo Landsbergio biografija „Gyvenimas tik kelionė ir ieškojimas“ bei jo grožinės kūrybos aptarimu „Literatūrą kuria ne tautos, o asmenybės“. Knyga iliustruota nuotraukomis, autoriaus rankraščių pavyzdžiais. Spausdinamas ir autoriaus žodis, parašytas 1991 m., bei detalė jo gyvenimo ir literatūrinių pasiekimų chronologija.

Romaną „Kelionė“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – 10 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.) Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel. 773-585-9500
www.draugofondas.org

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Spalio 6 d., sekmadienį, klubas Michiana-Nemunas** kviečia paminėti Prezidento Antano Smetonos atminimą. 12:30 val. p. p. lietuvių darželyje Friendship Gardens, 2055 East US-12, Michigan City, IN padėsime vainiką prie Smetonos paminklo. 2 val. p. p. – lietuviškos šv. Mišios Notre Dame Catholic Church, 1005 Moore Road, Michigan City, IN, kurias laikys kun. Jaunius Kelpšas ir kun. Lukas Laniauskas SJ. 3 val. p. p. – pietūs ir filmo apie Prezidento Smetonos laivą peržiūra Michiana Village Hall, 4000 Cherokee Drive, Michiana, MI.

■ **Visuotinis Pal. Jurgio Matulaičio misijos narių susirinkimas** vyks Pasaulio lietuvių centre Lemonte spalio 20 d., sekmadienį, 12:15 val. p. p. Visi kviečiami!

■ **Lietuvių Fondo kasmetinis pokylis** vyks lapkričio 2 d. 5:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439. Muzikinę programą atliks merginų trio „The Peppermint Patties“: Ann Caldwell, Daina Fischer, Laura Smalley. Akompaniatorė – Heidi Joosten. Bilietus užsisakyti: www.lietuviufondas.org arba tel. 630-257-1616.

Šv. Kazimiero seselių rėmėjų draugijos pokylis

Šv. Kazimiero seselių rėmėjų draugija švęs draugijos gyvavimo šimtmetį metiniame pokilyje, kuris vyks

**sekmadienį, spalio 6 d.,
Mama Luigi's restorane,
7500 S. Harlem, Bridgeview, IL.
Svečių laukiama nuo 12 val. p. p.
Pietūs prasidės 1:30 val. p. p.**

*Visi kviečiami atvykti ir pasidžiaugti
seselių kazimieriečių darbu.*

Daugiau informacijos draugijos telefonu: 773-349-8060.

PJM Misijos vaikų chorui
VYTURYS

25

2019 m. lapkričio 30 d.
6 v.v.

Iskilmingos Mišios

Giedos buvusių ir esamų dainininkų
JUNGTINIS CHORAS
Meno vadovas ir dirigentas
DARIUS POLIKAITIS

Palaiminto Jurgio Matulaičio Misija 14911 E.127th St., Lemont, IL 60439

Kas yra vidinė malda, ir kur ji gali nuvesti? Spalio 12 d. 5 val. v. REKOLEKCIJOS

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje
14911 127th St. • Lemont, IL 60439

Veda:

Šv. Jono vienuolijos brolis Kūdikėlio Jėzaus
Pranciškus Nekrošius CSJ

Registruotis:
tel.: (630) 888 5013 arba ritakm0927@gmail.com
Auka: \$10

**SIUNTINIAI Į VISĄ
EUROPOS SĄJUNGĄ**

Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

**Greičiausi
pristatymo terminai**

**Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100**

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
salis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Blommed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lifhuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užieiga
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave. Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999